Obecné noviny, ročník VII. – č. 1/2025 – vydáva Obec Jamník – nepredajné

Jamníčan

Na úvod

Milí obyvatelia, vážení čitatelia!
Hoci som momentálne na materskej dovolenke, s obcou som v každodennom kontakte a naďalej sa zapájam do riadenia aj rozhodovania. Veľmi si vážim, že chod obce prebieha plynulo a na vysokej úrovni aj v mojej dočasnej neprítomnosti. Obrovská vďaka patrí najmä môjmu zástupcovi PhDr. Petrovi Vítekovi, ktorý sa od januára veľmi rýchlo zorientoval v procesoch verejnej správy a s prehľadom zastrešuje chod obecného úradu. Ďakujem aj celému tímu – hlavne pracovníčkam úradu, ktoré odvádzajú výbornú prácu, poslancom, aj aktívnym občanom. Ich spolupráca je krásnym príkladom toho, ako dobre môžu veci fungovať, keď ľudia ťahajú za jeden povraz, podporujú sa a pomáhajú si navzájom. Som rada, že aj vďaka dobrým vzťahom, ktoré v tomto čase vôbec nie sú samozrejmosťou, môže obec napredovať.

Za posledné mesiace sa nám podarilo množstvo vecí – od údržby, cez investície, až po kultúrne podujatia. Najväčšou investíciou bolo vybudovanie malej kompostárne, ktorá prinesie ekologickejšie nakladanie so zeleným odpadom. V Šinkovišti sme postavili plot a betónové kóje z „lego" tvárnic, v ktorých sa bude zhodnocovať zelený odpad z verejných priestranstiev aj z domácností.

V rámci údržby sa opravili viaceré časti chodníkov, zrenovovala sa studňa na Pahôrkoch, vyčistil sa dlhodobo zanesený odtokový kanál pri bytovkách v blízkosti poľnohospodárskeho družstva Agria, vymenila sa druhá brána na hasičskej zbrojnici. Vďaka iniciatíve Jednoty dôchodcov sa začalo na úprave predzáhradky knižnice a komunitného centra a obec zároveň zrekonštruovala chátrajúci plot. Po zime sa znovu upravila cesta na Podtureň pomocou zvyšného materiálu takzvanej „frézovanej", ktorá obci ostala z predošlých úprav miestnych komunikácií v obci. Opravili sa poškodené časti plota na cintoríne, kde sa zrealizovala aj prekládka vodovodu, aby obec nemala vodovod a vodomernú šachtu na súkromných pozemkoch. Spoločne sme si pri jarnom upratovaní vyčistili verejné priestranstvá aj okolie rodinných domov. Pokračovalo sa v pravidelnej starostlivosti o zeleň. Podľa schváleného harmonogramu obnovy a starostlivosti o zeleň v obci sa uskutočnili viaceré orezy dospelých stromov. Alej krásne pokosil a vyčistil Andrej Knapčok a pravidelné kosenie v obci zabezpečuje Patrik Pavkovček. Vzhľadom na rozsah údržbárskych a sezónnych prác sme sa rozhodli vytvoriť nové pracovné miesto údržbára. Aktuálne hľadáme posilu do nášho obecného kolektívu, ak viete o niekom šikovnom, dajte nám vedieť.

Pohľad na centrum Jamníka počas akcie Jamnický kotlík z vtáčej perspektívy

Pohľad na Jamník a lokalitu Jamnická vyhliadka od juhovýchodu z vtáčej perspektívy

Pokračujeme tiež v majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod obecnými nehnuteľnosťami a na verejných priestranstvách, v čom nám intenzívne pomáha firma Mikultex s. r. o. Je to nevyhnutná súčasť pre budúci rozvoj obce.

Neustále pracujeme na skvalitňovaní služieb pre našich občanov, preto sme sa spolu s ďalšími okolitými obcami zapojili do projektu vybudovania Zdieľaného centra. Po mnohých rokovaniach sme dostali finančnú podporu od Ministerstva vnútra a v novozrekonštruovaných priestoroch mestského úradu v Liptovskom Hrádku vznikla kancelária zdieľaných služieb v oblasti stavebnej agendy a ochrany životného prostredia.

Podarilo sa nám získať dotáciu z Fondu na podporu umenia a tiež finančný príspevok zo Žilinského samosprávneho kraja na oslavy 100. výročia Dobrovoľného hasičského zboru v našej obci. Naďalej spolupracujeme s viacerými inštitúciami a sme súčasťou organizácií, ktoré podporujú rozvoj regiónu. Dostali sme dar v podobe vybavenia komunitného centra od spoločnosti IKEA, za čo im patrí veľká vďaka. Aktuálne prebiehajú konzultácie k projektovým dokumentáciám na rekonštrukciu strechy a vchodu obecného úradu a aktualizácia projektovej dokumentácie na rekonštrukciu kultúrneho domu. Keďže jednotlivé ministerstvá avizujú vyhlásenie nových výziev, chceme byť pripravení a zapojiť sa s našimi projektmi.

Máme za sebou niekoľko úspešných kultúrnych podujatí. Za ich vydarený priebeh ďakujem všetkým, ktorí priložili ruku k dielu – prevádzkovateľovi krčmy Jamník Alešovi Chovanovi, členom ozbrojených síl, členom DHZ, Urbárskemu pozemkovému spoločenstvu Jamník a mnohým ďalším dobrovoľníkom. Spolu dokážeme veľké veci.

Leto je v plnom prúde a ďalšie podujatia nás ešte len čakajú, tak verím, že si ich rovnako spoločne užijeme. Prajem Vám krásne leto plné slnka, oddychu a radosti. Nech načerpáte nové sily a užijete si pekné chvíle so svojimi blízkymi.

S úctou, starostka obce Ing. Alena Vlčková

Hasiči stavajú máj po skončení akcie Jamnický kotlík, pohľad z dronu

ZVEĽAĎOVANIE OBCE

HASIČSKÁ ZBROJNICA DOSTALA NOVÝ ŠAT

Už koncom minulého roka obec objednala druhú elektrickú bránu na vstup do priestorov požiarnej zbrojnice. Počasie nám prialo a zima nebola tento rok taká silná, a tak už koncom marca firma Cuprojekt osadila bránu. Zjednotil sa tým vonkajší vzhľad budovy a zlepšilo zázemie členom našej najdôležitejšej organizácie. Taktiež firma Gajos urobila potrebné opravy na vedení siete elektrickej energie a revízie, aby sa brána mohla spustiť. Po sérii investícií do priestorov hasičskej zbrojnice, kde sa postupne aj vďaka dobrovoľníkom a šikovným hasičom podarilo urobiť vykurovanie, vybudovala sa kanalizácia a na základe toho sa postavilo sociálne zariadenie, nakúpilo sa vybavenie, vymenili okná a zavŕšilo sa to úpravou vstupov do garáží, a to osadením dvoch elektrických brán. Sme radi, že spoločnými silami a spoluprácou sa nám za pár rokov podarilo dať hasičskú zbrojnicu do nového šatu a naši dobrovoľní hasiči majú k dispozícii zrenovované priestory a lepšie zázemie pre svoje fungovanie.

Hasičská zbrojnica s novými bránami, nápisom a logom

ÚPRAVA A ZVEĽADENIE OKOLIA KOMUNITNÉHO CENTRA

Vzhľadom na dosluhujúci stav plota pred budovou komunitného centra, kde je knižnica, sme pristúpili k sanácii pôvodných častí murovaného oplotenia, k postaveniu nových základov a osadeniu pletivových dielcov. Vybudovaním odtokového kanála sa odvodnila budova knižnice a komunitného centra. Do predzáhradky sa navozila nová zemina, skultivovalo sa podložie a pripravila sa táto časť

Pred knižnicou sme postavili plot a vznikne tu zakrátko zelená predzáhradka

na výsadbu kvitnúcich záhonov, ktoré zabezpečí Jednota dôchodcov pod taktovkou pani Ing. H. Sarvašovej, ktorá sa projekcii záhrad venuje a pomôže nám vybrať tie správne druhy rastlín. Tešíme sa, že ďalší kút našej obce sa opäť zveľadí a skrášli.

POZNÁVACÍ ATLAS REGIÓNU LIPTOV

Zapojili sme sa do prípravy publikácie pre deti a mládež s názvom **„***Poznávací atlas región Liptov*“. Je to nádherná kniha, ktorá deťom rozširuje obzory a prináša im rôzne zaujímavé informácie o Liptove. Môžu sa dozvedieť zaujímavosti o jednotlivých liptovských obciach a hravou formou nadobudnúť nové vedomosti. Tešia nás aj takéto projekty, kde môžeme odprezentovať našu obec pre širokú verejnosť.

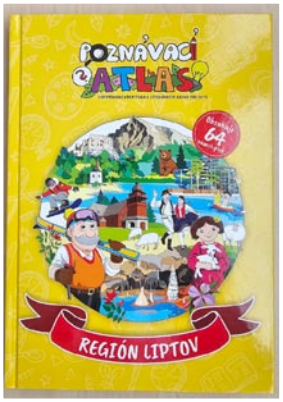

KEĎ VEĽKÝ HRÁČ VIE POMÔCŤ MALEJ KOMUNITE - IKEA INDUSTRY

So spoločnosťou IKEA sme nadviazali kontakt už minulý rok a sme radi, že nás podporila aj v tomto období. Okrem postelí, ktoré slúžia ako gauče v komunitnom centre, nám spoločnosť IKEA venovala aj poličky na topánky a stoly. Sme radi, že firmy ako IKEA sa nezameriavajú len na zisk svojej spoločnosti, ale venujú sa aj sociálnym interakciám a intenzívne podporujú rozvoj komunít v regióne, kde podnikajú. Za tú našu komunitu im patrí veľká vďaka.

ROZŠÍRENIE OPTICKEJ SIETE FIBRIS

Mnohí z Vás už využili možnosť pripojiť sa na optickú sieť, ktorá bola vybudovaná firmou Fibris s. r. o v predošlých rokoch. Tak ako sme avizovali, vedenie obce s menovanou spoločnosťou po prvej fáze vybudovania optickej siete ďalej rokovala o možnostiach postupne priviesť optickú sieť do celej obce. Keďže situáciu komplikovali nevyriešené majetkovoprávne vzťahy k pozemkom v niektorých častiach obce, cez ktoré mala byť sieť vybudovaná, projekt sa rozdelil do niekoľkých etáp. Spoločnosť Fibris s. r. o. získala potrebné súhlasy vlastníkov a naprojektovala ďalšie vetvy siete. V predmetnom rozšírení sa pristúpi k pripojeniu celej Jamnickej vyhliadky a ulice od Šinkovišťa.

JAMNICKÁ VYHLIADKA

Od začiatku roka sa opäť rozbehla výstavba v lokalite Jamnická vyhliadka a obec ako aj náš Spoločný stavebný úrad v Liptovskom Hrádku, máme plné ruky práce s vydávaním záväzných stanovísk a posudzovaním projektových dokumentácií. Bez veľmi dobrej spolupráce s našim spoločným úradom by táto náročná práca bola takmer nemysliteľná. Aj preto sa darí žiadosti priebežne vybavovať a postupne stavebníkom dávať zelenú pri výstavbe ich rodinných domov.

V súvislosti s lokalitou Jamnická vyhliadka a rekonštrukciou a intenzifikáciou našej čističky odpadových vôd sme výrazne postúpili. Obec počas predchádzajúceho obdobia intenzívne rokovala s vlastníkmi nehnuteľností pod touto stavbou či v jej okolí. Väčšinou boli rokovania úspešné a nehnuteľnosti sa obci podarilo odkúpiť do vlastníctva. Týmto by som chcel poďakovať všetkým dotknutým vlastníkom, že boli v rámci rokovaní ústretoví a pomohli obci v tejto neľahkej administratívnej, ale aj finančnej úlohe. Keďže sa obci podarilo vykúpiť väčšinu podielov známych vlastníkov a ku kolaudácii stavby je potrebný aj súhlas Slovenského pozemkového fondu, ktorý spravuje podiely tzv. neznámych vlastníkov, v závere roka 2024 sme oslovili aj túto inštitúciu o odkúpenie podielov neznámych vlastníkov pod stavbou ČOV. Bol to veľmi dôležitý krok, pretože bez súhlasu SPF nie je možné stavbu skolaudovať, spustiť do prevádzky a vyrovnať zároveň posledné finančné pohľadávky z Environmentálneho fondu firme, ktorá stavbu realizovala. Obci sa v spolupráci s firmou Regionálny rozvoj Liptova nakoniec podarilo spustiť ČOV spolu s prečerpávacím zariadením do skúšobnej prevádzky a existujúce domy sa tak mohli pripojiť na kanalizačnú sieť. Po viacerých urgenciách starostky nakoniec v máji SPF zaslal postupne podklady ku kúpnej zmluve na podiely neznámych vlastníkov a obecné zastupiteľstvo operatívne zasadalo, aby dokumenty mohlo schváliť. V súčasnosti sme v štádiu podpisu zmluvy a jej podania na zápis vkladu v katastri nehnuteľností.

Chceme sa poďakovať všetkým vlastníkom, ktorí odpredali svoje podiely obci za symbolickú sumu a pomohli tak k riešeniu situácie s čističkou. Je to veľké gesto všetkých dotknutých vlastníkov, ktoré si veľmi vážime. Okresný úrad povolil spustenie skúšobnej dočasnej prevádzky prečerpávacej stanice z Jamnickej vyhliadky, ktorá bola novovybudovaným potrubím pripojená priamo do našej čističky. Tento krok umožní efektívnejšie zachytávanie a čistenie odpadových vôd z danej lokality. Veríme, že zmodernizovaná čistiareň prispeje k zvýšeniu kvality života v našej obci, ako aj k ochrane životného prostredia.

Pohľad na lokalitu Jamnická vyhliadka z dronu

VYSPORIADANIE PODIELOV POD FUTBALOVÝM IHRISKOM

Obec prostredníctvom splnomocnenej osoby P. Kováčika rokovala s viacerými majiteľmi nehnuteľností v areáli futbalového ihriska. Nadviazala tak na svoje snahy o vysporiadanie areálu v minulých rokoch. Pri rokovaniach musíme rešpektovať ceny za výkup, tak ako boli schválené obecným zastupiteľstvom pred niekoľkými rokmi a to nám v mnohých prípadoch zväzuje ruky. Rozumieme, že niektorí majitelia podielov majú inú predstavu o cene za 1 meter štvorcový, ale keby obec chcela reflektovať na podobné požiadavky, tak by sa výkup podielov pod futbalovým ihriskom vyšplhal aj na niekoľko stotisíc euro, a to je pre obec neúnosné. Samozrejme, že každý vlastník sa môže slobodne rozhodnúť, či podiel predá alebo nie. Každý by si mal však uvedomiť, že športový areál bol a je pre všetkých, obec ho roky zveľaďuje a nebude tomu inak ani v nasledujúcich rokoch.

ČISTENIE KANÁLA

Počas nastupujúcich jarných mesiacov sme dali vyčistiť povrchový odvodňovací kanál v areáli bytoviek pri hospodárskom dvore Jamník. Bol už rokmi zanesený a v prípade prívalových dažďov už vôbec neplnil svoju funkciu. Práce trvali niekoľko dní, ale výsledok bol povzbudzujúci, ako aj reakcie tunajších obyvateľov.

PREKLÁDKA VODOVODNEJ PRÍPOJKY NA CINTORÍN

Počas mája sa uskutočnila prekládka vodovodnej prípojky s vybudovaním novej vodomernej šachty, ktorá bola pôvodne na pozemku súkromných vlastníkov. Zrealizovalo sa napojenie na novovybudovanú hlavnú vetvu vodovodu, ktorá slúži na zásobovanie vodou pre rodinné domy na Jamnickej vyhliadke. V nadchádzajúcom období sa upraví okolie prístrešku na cintoríne a osadí sa nový, krajší výpust.

USKLADNENIE ZELENÉHO ODPADU

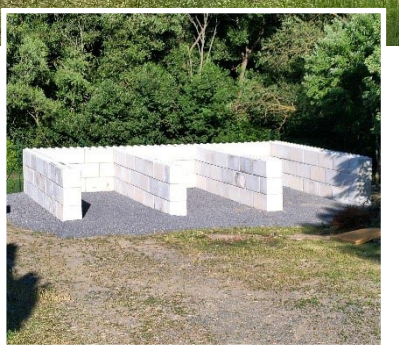

V časti Šinkovište sme koncom minulého roku kúpili veľké betónové tvárnice (LEGO) a po vybavení stavebných náležitostí sme postavili plot, aby sme oddelili obecnú časť tohto priestoru od časti súkromných vlastníkov. V krátkom čase sa dodávateľskej firme podarilo postaviť tri úložné kóje na uskladnenie zeleného odpadu a naplníme tak sľub občanov o zriadení obecného kompostoviska. V jeho areáli sa tak bude efektívne uskladňovať zelený odpad z verejných aj súkromných priestranstiev. Obec tak rešpektuje legislatívu v tejto oblasti, ale aj priania obyvateľov obce, aby tu nevznikali nejaké nelegálne skládky a zabránilo sa nelegálnym vývozom odpadu na miesta, ktoré nie sú na to určené.

ÚDRŽBA ZELENE

Veľké čistenie obce sa vykonáva brigádnicky počas jarnej a jesennej brigády. Pravidelná údržba trávnikov na verejných priestranstvách je na náklady obce. Nie je to jednoduché zabezpečiť, pretože obec nemá aktivačných pracovníkov, firmy majú dosť vysoké ceny a obec je potrebné pokosiť počas vegetačného obdobia niekoľkokrát. Tento rok sa nám kosenie podarilo zabezpečiť prostredníctvom dvoch mladých brigádnikov – Patrika Pavkovčeka a Andreja Knapčoka. Výsledky ich práce môžete vidieť v rámci obecných plôch a rovnako aj popri ceste do Podturne. Za poctivú prácu im týmto ďakujeme. Zároveň by sme chceli poprosiť všetkých obyvateľov Jamníka, aby si udržovali trávniky pred svojimi domami. Nespoliehajte sa na obec. Veľmi nerád počúvam frázu: „...veď si platím dane!". Skúste si niekedy triezvo spočítať, aké dane z nehnuteľností platíte a chcete od obce svietiť, kosiť, odhŕňať sneh, spravovať a budovať obecné komunikácie či ďalšie činnosti. Na takúto nadštandardnú údržbu žiadna obec nemá peniaze ani kapacity. Aj z tohto dôvodu obec už dlhodobo hľadá pracovníka na údržbové práce v obci na čiastočný pracovný úväzok. **P. V.**

VEDELI STE ŽE...

Od apríla tohto roku je v platnosti nový stavebný zákon. Vyberáme z neho pár dôležitých informácií pre Vás.

1. Spojenie a dĺžka konaní

Jedným z najvýznamnejších bodov novely je rozšírenie možnosti zlúčenia územného konania so stavebným konaním. Toto rozhodnutie umožní zlúčiť konania pre iný ako doteraz učený okruh stavieb za predpokladu, že podmienky na ich umiestnenie vyplývajú z územného plánu zóny alebo zo záväzného stanoviska orgánu územného plánovania.

2. Zlúčenie častí stavieb

Pod skrátenie povoľovacích procesov sa podpíše aj možnosť zlúčenia stavby. Po novom sa totiž viacero jednotlivých, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich rozhodnutí alebo súhlasov zlúči do jedného stavebného konania k hlavnej stavbe, ktorá pozostáva z viacerých stavieb alebo zo súboru stavieb tvoriacich funkčný celok. Dnes samostatne vedené konania k vedľajším stavbám

budú nahradené stanoviskom dotknutého orgánu, ktorým bude orgán príslušný pre vedľajšiu stavbu. Odstráni sa tým administratívna záťaž konajúcim orgánom, stavebníkom a v neposlednom rade verejnosti. Rozsiahlejšie stavby totiž majú viacero stavebných či technických objektov, napríklad prístupové komunikácie či prípojky a inžinierske siete, ktoré sú vnímané ako samostatné stavby. Niektoré z nich sú však povoľované podľa samostatných rozhodnutí.

3. Zrušenie možnosti opätovného vyjadrovania sa

Kľúčovým je aj spresnenie jednotlivých správnych konaní a procesných práv a povinností účastníkov výstavby či iných osôb dotknutých výstavbou. Pôvodný zákon totiž umožňoval každému občanovi pripomienkovať a vyjadrovať sa k akejkoľvek výstavbe. Po novom tak nový zákon upustil od doterajších postupov a procesov posudzovania zámerov v dvojstupňových správnych konaniach – v územnom aj stavebnom. Občan tak bude môcť pripomienkovať jednu stavbu len raz, čím sa zjednoduší a skráti celý schvaľovací proces.

4. Fikcia súhlasu

Obec má stanovené lehoty na vydanie záväzného stanoviska 60 – 90 dní v závislosti od charakteru stavby. Ak sa v tejto lehote obec vyjadriť nestihne, dôjde k aplikovaniu fikcie súhlasu – čo znamená, že navrhovaná stavba je v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

5. Stavby, ktoré netreba ohlasovať

Nový stavebný zákon zadefinoval aj ďalšiu skupinu stavieb. Konkrétne pôjde o kategóriu drobných stavieb a stavebných úprav. Tam budú patriť napríklad letné kuchyne, garáže, kôlne, prístrešky pre autá so zastavanou plochou do 50 štvorcových metrov, bazény do 25 štvorcových metrov či napríklad fotovoltaické zariadenia s výkonom do sto kilowattov. Všetky uvedené stavby po novom nebude potrebné úradom ohlasovať, pokiaľ sa nebudú nachádzať na verejných priestranstvách či do dvoch metrov od susedného pozemku. Rovnako sa však rozšíri aj okruh jednoduchých stavieb. Zároveň má sused vždy možnosť voči stavbe namietať a pokiaľ by sa preukázalo, že stavbou stavebník prekročil rozlohu či odstupy od pozemkov, zároveň by sa prišlo na to, že šlo o čiernu stavbu, pretože neboli dodržané zákonné podmienky, za ktorých je to možné postaviť.

6. Čierne stavby

Nový zákon sa napokon týka aj regulácie v oblasti čiernych stavieb. Znamená to, že stavby, ktoré boli postavené bez povolenia stavebných prác, už nebude možné po účinnosti zákona dodatočne povoliť. Novela zároveň stanovila aj nový postup stavebného úradu pri ilegálnych stavebných prácach a ich odstraňovaní. Definovala totiž rozsah nepovolených stavebných prác, podmienok a postupov odstraňovania, zohľadnenie účasti zhotoviteľa nepovolenej stavby na porušení zákona a podobne. Zároveň sa rozšíri aj okruh sankcionovaných osôb v prípade porušenia zákona aj na ďalšie osoby vo výstavbe. Týkať sa to teda bude aj zhotoviteľov stavieb, pracovníkov poverených výkonom stavebného dozoru či stavbyvedúcich. Dôvodom je, že pri prevažujúcom dodávateľskom spôsobe výstavby je stavebník len objednávateľom výstavby a osobne neriadi výstavbu. Dôležitým aspektom je, že čiernu stavbu nebude možné dodatočne zlegalizovať a majiteľ ju bude musieť odstrániť. Nemusí však ísť o úplne novú stavbu, ale napríklad aj o nedovolenú úpravu.

A.V.

37. SNEM ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Starostovia, starostky a primátori liptovských miest a obcí na sneme.

V dňoch 27. a 28. mája 2025 sa v priestoroch Incheba Expo Bratislava uskutočnil 37. snem Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS). Tohtoročné rokovanie sa nieslo v slávnostnom duchu, pretože ZMOS si pripomína významné výročie – 35 rokov od svojho založenia. Na sneme sa zúčastnili tisícky delegátov a pozorovateľov z členských miest a obcí z celého Slovenska, pričom zastúpenie mali všetky zo 62 regionálnych združení miest a obcí. Snem otvoril predseda ZMOS, ktorý privítal zástupcov miest a obcí, ale aj hostí a predniesol správu o činnosti ZMOS-u od posledného snemu. Rokovania sa zúčastnil prezident SR Peter Pellegrini a predseda Národnej rady SR Richard Raši. Prítomní boli aj ministri a ďalší členovia vlády, štátni tajomníci, zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, verejných inštitúcií. Rokovanie pokračovalo vystúpeniami domácich a zahraničných hostí, schválením pracovného predsedníctva, rokovacieho poriadku, voľbou pracovných komisií a správami odborných sekcií Rady ZMOS. V ďalšej časti programu boli predstavené priority ZMOS-u na ďalšie obdobie, odzneli správy kontrolnej, návrhovej a mandátovej komisie a vystúpili delegáti snemu. Záver pracovnej časti prvého dňa patril slávnostnému oceneniu regionálnych združení miest a obcí, ktorým predseda ZMOS-u odovzdal ďakovné listy a pamätné mince ako symbol úcty a vďaky za ich prácu a prínos počas 35 rokov existencie združenia. Druhý deň snemu,

v stredu 28. mája, bol venovaný dvom odborným panelovým diskusiám, ktoré sa zamerali na aktuálne výzvy a smerovanie miestnej samosprávy. Prvá diskusia s názvom **„***Quo vadis, samospráva? Cesta, ktorú sme prešli. Výzvy, ktoré nás čakajú*“ ponúkla pohľad na vývoj územnej samosprávy od roku 1990, na súčasné výzvy a potrebu reštartu procesu decentralizácie. Diskusia sa venovala aj postaveniu samosprávy ako základného piliera demokratického štátu, jej vplyvu na kvalitu života občanov a ďalšiemu smerovaniu miest a obcí v kontexte spoločenských a legislatívnych zmien. Druhá diskusia s názvom „*Rok s eurofondami v samospráve. Dotkli sme sa reálne európskych peňazí?*“ otvorila tému efektivity a prístupnosti nového systému čerpania fondov Európskej únie v programovom období 2021 – 2027. Reč bola o fungovaní Rád partnerstva, kooperačných rád, hodnotení výberu projektov, ale aj o skúsenostiach samospráv s implementáciou nového modelu regionálneho rozvoja. Diskutujúci sa zamerali na konkrétne problémy, ktoré mestá a obce v procese čerpania identifikovali, a na návrhy možných riešení. Tridsiaty siedmy snem ZMOS-u bol nielen platformou pre hodnotenie dosiahnutého, ale aj miestom, kde sa diskutovalo o budúcnosti miestnej samosprávy.

A.V.

AKCIE V OBCI

FAŠIANGY 2025

Zhromažďovanie sprievodu masiek

Tak ako počas predchádzajúcich rokov, okrem COVID-ovej prestávky, sme sa aj tento rok stretli na tradičnom podujatí Fašiangy v Jamníku. Akcia sa uskutočnila v sobotu 22. februára 2025. Program sa nijako nemenil. Celej akcii predchádzala dôkladná príprava zabíjačkových špecialít v priestoroch spodnej časti kultúrneho domu, ktorú všetci voláme „peklo“. Na peklo sa to aj podobalo, keď pred vstupom vrela voda v parákoch a okolo sa intenzívne naháňal tím krčmára Aleša Chovana pod vedením Michala Nahálku, ktorý dozeral nad prípravou zabíjačkových dobrôt. Samozrejme, že mal viacerých pomocníkov, ako napríklad V. Vyšný, J. Porubiak, P. Vyšný, V. Kováč a ďalší. Podarilo sa im pripraviť klobásy a jaternice tak, aby v sobotu ráno mohli udusiť kapustu s mäsom a pripraviť sa na výdaj špecialít hladným návštevníkom.

Po 10. hodine sa pred krčmou začali zhromažďovať masky do sprievodu. Nechýbali známe tváre z predchádzajúcich ročníkov, ako napríklad obecný sluha – vojak, cigánka Araňa, rôzni kostlivci a kúzelníci. Medzi maskami sa každoročne oveľa viac zúčastňujú aj deti spolu s rodičmi a tie staršie aj bez nich. Všetci účastníci sprievodu sa na to tešia, lebo celá akcia sa tým oživí, stáva sa atraktívnejšou a má väčšiu šancu zabezpečiť do budúcnosti zachovanie tejto krásnej tradície, na počiatku ktorej bolo pred niekoľkými rokmi pár nadšencov pod hlavičkou Urbárskeho pozemkového spoločenstva.

Ani tento rok nechýbali v sprievode naši muzikanti, ako ich voláme Fiškusi naši a samozrejme kuruci z Vavrišova. Je dobré od týchto ľudí počuť, keď začíname organizovať fašiangy začiatkom roka, že radi prídeme, je to stabilná časť nášho ročného harmonogramu a tešíme sa na Jamník.

Po zhromaždení masiek, hudby a kurucov sa mohol sprievod o 11. hodine pohnúť smerom do dediny. Opäť sme so spevom kráčali hore dedinou. No na hlavnej ulici náš každoročne víta čoraz menej ľudí. Len pár ľudí vyšlo a zabavilo sa s nami. Neodradilo nás to, lebo Araňa s pár viťúzmi zastavovala autá a podarilo sa jej vyzbierať mierne výkupné a rozveseliť masky v sprievode. Ako sme pokračovali do dolných častí dediny, nestíhali sme sa zastavovať. Tu bol asi „hustejší vzduch“, a tak ľudia vychádzali zo

svojich príbytkov, pohostili nás koláčikom, ale aj dobrým *„gambáčikom pálenieho“*, aby sa nám lepšie kráčalo. Kuruci už počas sprievodu nestrieľali, aby sme nerušili tých, ktorí si to neželajú, veď všetci sa učíme tolerantnosti. Sprievod masiek tak zašiel až na koniec dediny a vyhupol sa až ku ihrisku, aby nakoniec pristál pred kultúrnym domom. Boli sme unavení a poniektorým nám bolo hodne z „prebytku jedla a pitia“, ale to už ku fašiangom patrí, aj keď nás Písmo Sväté učí, že „obžerstvo je hriech“.

Zhromaždenie masiek pred sprievodom

Pripravené zabíjačkové dobroty sa opäť našim statočným mäsiarom vydarili

V sprievode bolo veselo, a tak to má na fašiangy byť

Tradičná poprava jamnického kapúňa

Pred kultúrnym domom už čakali diváci, ale nie platiaci, to sa u nás nerobí, ale jediaci a pijúci. A to nás všetkých organizátorov veľmi tešilo. Všetci už čakali na chýrny súd s Jamnickým kapúňom. Je to veľmi stará tradícia, ktorá má korene v Liptove a nám sa ju podarilo ako jedinej obci v Liptove aj oživiť. Ľudia veľmi radi počúvajú, čo v ktorom dvore tento nespratník *„napáchau“* a ten zoznam zlých skutkov sa vždy rozšíri. Na záver sme opäť súhlasili kohúta – kapúňa popraviť a vo vode uvariť. Paťko Pavkovček opäť túto náročnú časť splnil a poniektorí sa aj *„vináčili“*, keď sme ho išli popraviť šabľou.

Muzikanti, fiškusi, nás opäť zabavili

Na záver nasledoval detský karneval v priestoroch kultúrneho domu. Sála bola zaplnená na prasknutie a deti s rodičmi si celú akciu užili. Aleš Chovan zabezpečil v rámci akcie aj rôzne disciplíny a atrakcie. Deťom sa nechcelo ísť domov a posledné odchádzali až pred 20. hodinou.

Aj keď v programe bolo posedenie s priateľmi, čím sme mysleli nejaké priateľské posedenie v sále, kde by sme skonzumovali chlebíčky a koláče, ktoré sme v sprievode dostali, sedelo sa len v krčme a sála ostávala prázdna. Aj keď sme mali ambície pozvať ľudí do tanca, nepodarilo sa. Pár jednotlivcov chtivých hrať si hudbu podľa svojho výberu celé snaženie zmarilo.

Unavení a spokojní účastníci sprievodu

Aj napriek všetkému sme mali radosť, že sme sa mohli stretnúť, porozprávať sa o rôznych vážnych aj menej vážnych veciach a udržovať obecnú komunitu. Je ťažká doba, keď prišla veľká kríza medziľudských vzťahov a všetci sa na tom, čo aj nevedomky, podieľame. Preto je dobré, že obec, Urbárske pozemkové spoločenstvo a Krčma Jamník v posledných rokoch udržujú našu obecnú komunitu takýmito akciami. Samozrejme, že ďakujeme aj sponzorom firmám DDS L. Mikuláš a I. V. K. špedícia L. Kokava, ktoré prispeli finančne na celú akciu. **P. V.**

JARNÉ UPRATOVANIE

Po jesennej časti upratovania dediny sme sa dohodli, že zorganizujeme aj jarnú brigádu v obci. Naše snahy o skrášlenie dediny sa podarili a brigádu sme zorganizovali ešte pred Veľkou nocou 12. apríla 2025. Stretlo sa nás pár o 9. hodine pred kultúrnym domom a hneď sme sa rozdelili do troch skupín. Jedna začala upratovať nižnú časť obce, druhá, hasičská časť, išla opilovať kríky na koniec dediny a dvaja sme ostali na hornú časť, kde bolo potrebné pozametať chodníky a upratať nánosy posypového štrku. Počasie nám prialo. Večer ešte pršalo a to nám pomohlo, aby sa pri zametaní tak neprášilo. Po hodine zametania sme však vedeli, že to bude „nadlho". V tomto nám nakoniec pomohol J. Knapčok so svojim malotraktorom a zametacím strojom. Niekoľkokrát počas dopoludnia prebehol hlavnú cestu aj chodníky v obci a pozametaný štrk nám v kôpkach nechával na krajnici. Postupne sa k nám pridávali ďalší brigádnici. Okolo 11. hodine sme už boli dohodnutí s J. Jozefčekom, ktorý prišiel aj so svojim traktorom zn. URSUS, aby sme mohli nazbierané kopy štrku odviezť. Túto úlohu nahadzovania štrku, konárov a batohov lístia sme štyria, neskôr siedmi (Pavol Pavkovček, Peter Pavkovček, Pavol Ďuriš, Jozef Paukovček, Ľubo Zaťko, Adam Beňo a Peter Vítek) plnili ešte aj poobede. Povozili sme aj lístie v bagoch, ktoré nahrabali dobrovoľníci v dolnej časti obce (Jana Paukovčeková, Elena Vítková, Dušan Spišek, Silvia Jakubčiaková, Eva Šopincová a ďalší). V tejto časti brigády sme vyslovili veľké uznanie obyvateľom dolnej časti obce, ktorí už mali svoju časť pohrabanú a pozametanú.

Na hornom konci dediny sme začali skromne

Z dediny sme vyviezli niekoľko vlečiek štrku, lístia a konárov

Hrdinom celej akcie bol J. Knapčok, ktorý nám svojim zametačom ušetril mnoho síl aj času

Brigáda sa podarila. Všetci sme boli príjemne unavení a posilnení vynikajúcou kapustnicou od krčmára Aleša Chovana. Vypili sme nejaké pivko, porozprávali a rozlúčili sa so želaním, že na jeseň sa opäť stretneme na brigáde pred zimou.

P. V.

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ

Obec pre svojich najmenších zorganizovala v sobotu 31. mája 2025 v areáli futbalového ihriska Deň detí. Dievčatá z obecného úradu objednali pre deti skákacie hrady, cukrovú vatu a popcorn. Zorganizovali stanovištia s rôznymi disciplínami a sladkou odmenou. Nechýbali ani vojaci Armády Slovenskej republiky a príslušníci Policajného zboru SR. Vojaci si priniesli dve malorážne zbrane a deti si mohli zastrieľať na terč. Policajti predviedli svoje povolanie a ukázali aj niečo zo zákulisia svojej práce. Neostali zahanbení ani naši hasiči, ktorí deťom tiež pripravili rôzne disciplíny. Na záver si mohli deti vychutnať šantenie v pene na hasenie. Keď si rodičia svoje premočené ratolesti vymáčané v pene prezliekli, bola pre všetkých a aj rodičov pripravená veľká torta. Obec sa aj takto chcela poďakovať prítomným za účasť a pozvať všetkých na ďalší ročník Dňa detí.

Obec ďakuje všetkým, ktorí sa na zdarnom priebehu podujatia podieľali a prišli bez nároku na odmenu pobaviť našich najmenších. Táto akcia opäť ukázala, že obec má snahu podporovať svojimi akciami všetky vekové kategórie a neostáva dlžná nič ani svojim najmenším.

P. V.

Polícia SR predviedla deťom ukážky svojho vybavenia

Skákacie hrady boli pripravené pre deti, ale aj dospelých

Deti si s vojakmi zastrieľali na terč

Kúpanie v hasičskej pene bolo opäť atrakciou číslo 1

NOČNÝ BEH RUN

Obec Jamník sa už niekoľko rokov zapája do organizovania veľkej akcie národného štafetového behu The Run. Od riaditeľa pretekov obec dostala ďakovnú plaketu za aktívnu pomoc a podporu pri organizácii podujatia pri tomto štafetovom behu. Tento rok sa beh uskutočnil v dňoch 6. – 8. júna. Našou obcou prebiehali účastníci po pol noci až do 4. hodiny rannej. Poskytli sme im priestory kultúrneho domu na spanie a v spodnej časti mali k dispozícii aj sociálne zariadenia. O občerstvenie sa postarali Soňa Porubiaková a Michaela Tomčíková. Pri organizovaní dopravy pomáhali Pavel Ďuriš a Patrik Pavkovček.

P. V.

Pred krčmou bolo v noci rušno, v popredí organizátori dopravy P. Pavkovček a P. Ďuriš

JAMNICKÝ KOTLÍK

V poradí už tretí ročník súťaže o Jamnický kotlík sa uskutočnil v sobotu 7. júna 2025. Prihlásilo sa desať družstiev, ktorých členovia začínali pred kultúrny dom prichádzať už od 10. hodiny. Rozbalili si párty stany a postupne si pripravili potrebné prostriedky – od parákov, cez kotlíky, nože, varechy až po nejaké to „mazadlo hrdlové". Všetko si organizoval tím Jamnickej krčmy a tento tím sa opäť rozhodol aj zabojovať v súťaži. Okrem nich sa pred kultúrnym domom rozložil aj tím našich športovcov, tím Jednoty dôchodcov, tím Korzár z Beňadikovej, tím z Jakubovian a ďalších šesť domácich družstiev. O 11. hodine súťaž oficiálne spustil krčmár Aleš Chovan a zástupca starostky PhDr. Peter Vítek. Za chvíľu už celou dedinou rozvoniavala dusená cibuľka a uprostred dediny začalo byť tesno, pretože návštevníkov pribúdalo. Popri varení usporiadatelia opäť organizovali rôzne súťaže, ako napríklad v pílení dreva, zabíjaní klincov do tvrdého dreva, v pití piva a ďalšie disciplíny, pri ktorých sa zabavili nielen súťažiaci, ale hlavne prichádzajúci zvedavci a milovníci gulášu či dobrého piva. Pre deti sa čapovala klasická malinovka, na výber bola aj ľadová drť a ku večeru šikovná obsluha upiekla aj nejaké klobásky a hranolky.

Príprava družstiev pred 11. hodinou

Vyhodnotenie súťaže nastalo krátko po 16. hodine. Ľudia s napätím očakávali, ktorý guláš porota ocení ako najlepší. Tento rok boli členmi poroty: Monika Tonková, majsterka odborného výcviku Hotelovej akadémie, Nové Zámky, Ing. Milan Haluška a Ján Knapčok. Tak ako aj po minulé roky o nejakej protekcii nemohla byť reč, pretože porcie, ktoré sa posudzovali boli očíslované a porota ani netušila, kto posudzovaný guláš varil. Aleš Chovan najprv odovzdal diplomy družstvám, ktoré sa neumiestnili. Štvrté miesto spolu s vreckom zemiakov získali minuloroční víťazi, tím Jamnických športovcov (J. Vondra, P. Pavkovček, Ľ. Kočtúch a J. Beňo). Na treťom mieste sa umiestnili veselí jamnickí „Šraci" (D. Majlát, J. Rosenberger a R. Šintaj), ktorí sa v rámci prvého ročníka umiestnili na prvom a v rámci druhého ročníka na druhom mieste. Druhé miesto obsadili nováčikovia – družstvo Jednoty dôchodcov v Jamníku v zložení: Ing. H. Sarvašová, V.

Tím „Šraci" z Jamníka sa drží počas trvania súťaže na prvých priečkach

Zápolilo sa aj v iných disciplínach. Pri pílení J. Porubiak a V. Vyšný. Nad regulérnosťou dozerá prísne oko Aleša Chovana

Súťaž oživil aj prechod veteránov cez našu obec

Tri víťazné družstvá, zľava družstvo z Beňadikovej, uprostred tím Jednoty dôchodcov z Jamníka a tím Šraci z Jamníka

Jakubčiaková, Z. Ostrušková a V. Trnka. Na prvom mieste sa umiestnili hostia z Beňadikovej, tím Korzár v zelených tričkách. Všetci boli ocenení upomienkovými cenami od usporiadateľov – Krčmy Jamník a Obce Jamník. Putovný pohár však ostáva v našej krčme.

V popoludňajších hodinách prítomní posedeli pri dobrom guláši a pivku a zotrvali v priateľskej a veľmi pozitívnej atmosfére až do 18. hodiny. Vtedy s veľkou slávou doniesli naši hasiči očistený a ozdobený máj a tak, ako vždy veľmi bravúrne ho zakrátko umiestnili do pripraveného otvoru. Všetci vždy radi poznamenáme, že tento rok je máj ešte krajší a to si už pamätám v Jamníku viac ako 30 sadení májov. Nikdy nezabudnem na jednu svätodušnú noc v polovici 90. rokov, keď sme s partiou jamnických mládencov postavili na rôznych miestach dediny asi šesť májov. Po poslednom zasadenom sme si museli na pahôrku uprostred dediny, zmorení nosením, kopaním a stavaním, na pol hodinku v tráve zdriemnuť a dopiť čo sme si doniesli, lebo sme sa báli, že nám to *„prejde cklom“*.

Tento rok nám hrala pri stavaní mája len reprodukovaná hudba, pretože muzikanti z L. Ondreja k nám technických príčin nedorazili. Bolo nám to všetkým ľúto, pretože sme si na ich prítomnosť za posledné dva roky zvykli a ovlažené hrdlá túžili spievať a tancovať. Nevadí, veď ako s úsmevom hovoríme *„chybička se vloudí“*. Sľúbili však, že na budúci rok radi prídu a my ich opäť radi pozveme.

P. V.

JAMNICKÉ LETO NA SPIŠI

Vyhlásenie výsledkov súťaže vo varení gulášu. Na druhom mieste bol opäť náš tím

Aj tento rok sme sa zúčastnili nádhernej akcie *Jamnické leto* na pozvanie družobnej obce Jamník na Spiši. Tento rok to bol už okrúhly 10. ročník. Naša partia *„gulášnikov“* z rodiny Ďurišovcov (aktívne sa zúčastnili zástupcovia troch generácií rodiny), aj s ďalšími pomocníkmi z našej obce, opäť aktívne bojovala v tradičnej súťaži vo varení gulášu. Konkurencia bola veľmi veľká, pretože súťažili väčšinou domáce družstvá a pri vyhodnotení bolo vidieť, že porota bola, ako vždy, prísna a nestranná. O to viac nás všetkých obrovsky potešilo v poradí už štvrté druhé miesto nášho tímu. Ako sme skonštatovali, je to obrovský úspech našich jamnických kuchárov, okrem iného zocelených aj na domácej pôde, veď Pavel Ďuriš st. hádam tri desaťročia spolu s Jánom Vyšným navarili stovky porcií vynikajúceho gulášu pri rôznych obecných a urbárskych akciách. Náš tím však tvorili aj mladší gulášnici, ktorí vylepšujú staršie receptúry. Tento moment, ako sa zdá, udržuje tím liptovských Jamníčanov už štvrtý rok na druhej priečke tohto zápolenia. Všetci im gratulujeme a sme hrdí, že nás takto reprezentujú.

Strieborní P. Ďuriš ml. a P. Ďuriš st. s J. Vlašičom

Akcia v Jamníku na Spiši bola opäť potvrdením toho, že naši Spišiaci sú srdeční a pohostinní ľudia. Viac ako polstoročná družba tak prekračuje generácie a všetky pôvodné očakávania. Ďakujeme Vám Jamníčania, že ste nás pekne privítali a že sme sa všetci opäť cítili ako doma.

P. V.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA INTERNÁTNA PRE ŽIAKOV S NARUŠENOU KOMUNIKAČNOU SCHOPNOSŤOU JAMNÍK

S príchodom nového roka 2025 po vianočných prázdninách sa naši žiaci aj učitelia s veľkým nasadením začali pripravovať na koniec prvého polroka v školskom roku 2024/2025. Písomky, projekty, známky, skúšanie, pochvaly aj drobné neúspechy ale hlavne veľká snaha dosiahnuť čo najlepšie výsledky nás rýchlo preniesli na koniec januára.

Dňom otvorených dverí pre rodičov budúcich žiakov a pani učiteľky z materských škôl sme vstúpili do druhého mesiaca v roku, ktorý sa niesol aj v duchu fašiangovej nálady na školskom karnevale. Prednáška v spolupráci s CPP v Liptovskom Mikuláši na tému Prevencia pred závislosťami na mobiloch a pc bola témou vážnejšou, ale o to dôležitejšou.

Mesiac knihy priniesol súťaž v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín a návštevu obecnej knižnice, ktorá otvára svoje dvere deťom po celý školský rok. Zaujímavá beseda s autorkou detských kníh Barborou Kardošovou a Modrý Deň vody spestrili prvé jarné dni v škole.

Environmentálna výchova bola predmetom Dňa Zeme, keď žiaci čistili okolie školy a zapojili sa do zberu papiera a swapu detského oblečenia. Atraktívna bola beseda s poľovníkom a lesná pedagogika v spolupráci s lesníckou školou aj pomoc pre psí útulok. Nezanedbali sme ani regionálnu výchovu spoznávaním veľkonočných tradícií s návštevou národopisného múzea s tvorivými dielničkami.

Koncom jari nás rozveselila návšteva divadla a kina, oslávili sme Deň rodiny, naučili sme sa plávať na plaveckom výcviku a ani sme sa nenazdali a leto bolo za dverami. Teplé dni priniesli deťom ešte viac zábavy v podobe školských aj mimoškolských aktivít, ale aj rozlúčku s našimi žiakmi. Niektorí opúšťajú našu školu, aby pripravení v septembri obsadili lavice nových škôl a niektorí sa vrátia už ako žiaci vyšších ročníkov spolu s novoprijatými žiakmi.

Pri symbolickom pohľade za seba, vidíme kus dobre odvedenej práce zamestnancov školy, iskričky v očiach detí bohatších o nové vedomosti a krajšiu reč. Už teraz však máme hlavy plné plánov do ďalších mesiacov ako zapísať čas prežitý v **„***jamníckej školičke*“ ako výnimočný a hodný spomienok.

Naše poďakovanie patrí aj Obci Jamník za spoluprácu pri realizácii našich školských aj spoločných aktivít.

Mgr. Vladimíra Sochorová
zástupkyňa riaditeľky ZŠI pre žiakov s NKS

UPS JAMNÍK

Pravidelné výročné zasadnutie valného zhromaždenia Urbárskeho pozemkové spoločenstva v Jamníku sa uskutočnilo 13. apríla 2025 v priestoroch kultúrneho domu. Zasadnutie bolo dôležité z pohľadu bilancovania predchádzajúceho roku, ale aj celého funkčného obdobia výboru a voľbou nových členov výboru. Prítomní si vypočuli správy predsedu spoločenstva, správu o hospodárení, správu odborného lesného hospodára a správu dozornej rady. O stave projektu „Jamnická vyhliadka“ informoval členov Ing. J. Maduda, štatutár spoločnosti Regionálny rozvoj Liptova, ktorá celú akciu zastrešuje.

Projekt Jamnická vyhliadka začal v roku 2018, keď valné zhromaždenie poverilo výbor spoločenstva, aby rokoval o prenájme pozemkov na 99 rokov a o podrobnostiach nájomného vzťahu zmluvne. V roku 2019 valné zhromaždenie UPS Jamník súhlasilo s odčlenením svojich pozemkov s výmerou 50 639 m^2, na prenajatie a následnú IBV. Bola schválená nájomná zmluva s firmou Regionálny rozvoj Liptova s. r. o. so sídlom v Liptovskom Mikuláši. Realizáciu celé-

Projekt Jamnická vyhliadka sa rozrastá, kanalizácia je v skúšobnej prevádzke a v júli sa začne s výstavbou komunikácií

ho projektu však spomalila pandémia COVID-19 a výrazne sa všetky práce súvisiace so stavbou inžinierskych sietí následne predražili vojnou na Ukrajine. Výbor UPS bol za roky 2018 – 2025 maximálne súčinný so spoločnosťou Regionálny rozvoj Liptova, ako aj ostatnými úradmi, ktorých sa stavebné konanie dotýkalo. UPS vydalo množstvo súhlasných stanovísk a členovia výboru sa zúčastnili niekoľkých konaní osobne.

Štatutár spoločnosti prítomným vysvetlil, že v súčasnosti sa pokračuje vo výstavbe ďalších rodinných domov, dokončené objekty sa už pripojili na elektrickú sieť a od konca apríla sa mala spustiť v skúšobnej prevádzke kanalizačná prípojka, prečerpávacia stanica a zrekonštruovaná a zmodernizovaná obecná čistička odpadových vôd. Koncom mája sa plánovalo so začatím budovania dočasných spevnených komunikácií v rámci areálu.

V rámci ďalšieho bodu programu si prítomní zvolili nový výbor spoločenstva v zložení: Ing. Michal Paukovček, predseda, Jozef Paukovček, Ing. Pavel Krajčuška, PhDr. Peter Vítek a Vladimír Kováč, členovia výboru. Predsedom dozornej rady bol zvolený Ján Vyšný a za členov Mgr. Ľubomír Devečka a Viliam Vyšný.

V jednom z posledných bodov členovia schválili zámer kúpiť do vlastníctva spoločenstva budovu obchodu družstva COOP JEDNOTA.

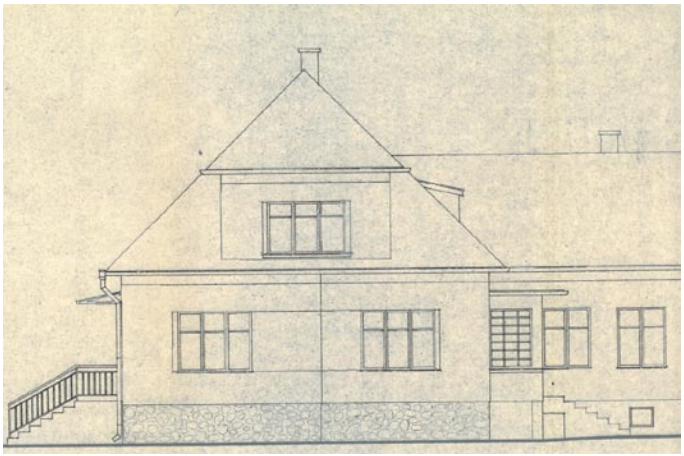

Bočný pohľad na budovu predajne Jednota podľa projektovej dokumentácie z roku 1981

Výbor spoločenstva sa už na svojom zasadnutí 7. novembra 2024 dohodol, že začne rokovať o kúpe budovy bývalej predajne potravín v Jamníku č. d. 105, spolu s príslušenstvom. Po dôkladnej obhliadke budovy je zámerom zriadiť si v zadnej časti budovy kanceláriu spolu so skladom spoločenstva a do prednej časti nehnuteľnosti sa majú opäť vrátiť obchodné priestory, ktoré UPS prenajme na účely zriadenia predajne potravín v obci. Zadnú nadobudnutú parcelu riadne odčlení geometrickým plánom spolu so zriadením spoločného vstupu na obidve parcely a následne tento stavebný pozemok predá za komerčnú cenu záujemcovi, ktorý ponúkne viac. Tým sa získajú prostriedky na rekonštrukciu budovy. **P. V.**

ZO ŽIVOTA ECAV

Milí čitatelia a obyvatelia obce Jamník, umelá inteligencia nám v tomto období na začiatku letných prázdnin ponúka veľmi zaujímavé zamyslenie o luku a tetive. Je to metafora o dôležitosti dvoch protichodných, ale vzájomne sa dopĺňajúcich prvkov. Luk predstavuje silu, potenciál a možnosť. Tetiva je naproti tomu stabilita, napätie a smer. Spoločne tvoria funkčný celok, ktorý dokáže vystreliť šíp.

Tento príbeh by sa mohol začať niekedy v minulosti, kedy lukostrelec objavuje tajomstvo luku. Najprv sa musí naučiť pracovať s drevom. Potom prichádza na rad tetiva, ktorá musí byť pevná a zároveň dostatočne pružná. Lukostrelec zistí, že bez silnej tetivy by luk bol len bezmocný kus dreva. A naopak, bez luku by bola tetiva zbytočná.

Príbeh by mohol pokračovať rozprávaním o tom, ako lukostrelec postupne zdokonaľuje svoju techniku. Učí sa ovládať napätie tetivy, aby dosiahol presný a silný výstrel. Zistí, že správna rovnováha medzi silou luku a napätím tetivy je kľúčom k úspechu.

Tento príbeh by sa mohol aj zamyslieť nad tým, čo sa stane, ak sa lukostrelec sústredí len na jednu vec. Ak by sa napríklad sústredil len na silu luku, ľahko by ho mohol zlomiť. Ak by

sa však sústredil len na tetivu, mohol by mať slabý výstrel. Skutočná sila totiž spočíva v harmónii oboch týchto vecí.

Na záver by príbeh mohol ukázať aj to, že aj v živote potrebujeme oboje – silu a stabilitu, ale aj potenciál a smer. Luk a tetiva sú symbolom pre tieto dva aspekty. A tak ako lukostrelec potrebuje obe, aby dosiahol cieľ, aj my potrebujeme v živote rovnováhu medzi silou a stabilitou, aby sme dosiahli svoje ciele.

V tomto zamyslení sa by sme mohli pokračovať ďalej a premýšľať nad tým, že ak by sme luk používali bez prestávky a správne by sme sa o neho nestarali, pomerne rýchlo by sa zničil a materiál by sa unavil. Je to symbol potreby rovnováhy aj v našom ľudskom živote. Ako ľudia potrebujeme nielen aktivitu, ale aj oddych. Nielen dávať, ale aj prijímať. Starať sa jeden o druhého, ale aj sami o seba, byť k sebe vnímavý, láskavý a starostlivý. Poznať svoje hranice, a nepreťažiť sa nad svoje sily a možnosti. Vedieť povedať áno, ale s láskou dokázať povedať aj nie. Byť ako luk, ktorý je pevný a stabilný, ale zároveň aj pružný a flexibilný. Byť silný, ale vedieť si priznať aj svoje slabosti. Vzájomne sa dopĺňať a dokázať si vhodne zvoliť svoje ciele.

Prajem nám všetkým, aby aj toto leto nám prinieslo nielen rôzne aktivity či nové zážitky, ale aj práve potrebný oddych, spomalenie a načerpanie nových síl, motivácie a inšpirácie. Prajem nám vnútornú silu a odvahu zmeniť to, čo zmeniť môžeme. Prajem nám aj trpezlivosť znášať to, čo zmeniť nemôžeme, a napokon nám všetkým prajem múdrosť a citlivosť rozlíšiť jedno od druhého.

ThLic. Jana Pabáková, PhD., zborová farárka v D. Kubíne

Evanjelický kostol na fotografii po poslednej väčšej oprave fasády

ŠPORT

Futbalisti ukončili sezónu v 9. lige na 5. mieste. Najlepším strelcom súťaže sa stal Jakub Červeň, ktorý nastrieľal súperom 47 gólov.

Naši žiaci zaznamenali v tejto sezóne najväčší úspech a po poslednom zápase si prevzali strieborné medaily za 2. miesto. Aj v tejto kategórii mal náš klub najlepšieho strelca súťaže. Tobias Juráš strelil 60 gólov a po roku si znovu prevzal od zástupcu Liptovského futbalového zväzu ocenenie *„Zlatá kopačka“*. **Pet. P.**

Horný rad: J. Beňo, B. Pačan, T. Paukovček, M. Pavkovček, A. Koriťák, M. Púplava, J. Červeň, O. Choma a P. Pavkovček. Dolný rad: R. Čonka, O. Pačan, J. Haluška, J. Beňo, D. Mihok, P. Zlejší a M. Pribylinec

Po poslednom zápase nemohla za odmenu chýbať torta a malé občerstvenie.

Zľava: S. Jurčík, I. Čimbora (rozhodca), J. Michalko, Š. Hrča, T. Juráš, P. Michalko, M. Urban, P. Čačko, M. Vyšný, J. Hrča, S. Čupka, A. Dermek, A. Domaradský, G. Tolnay, T. Rosenberger, T. Uličný, A. Kuchárik, P. Pavkovček (tréner), M. Gajdoš. Dole: M. Závodský

Tobias Juráš prevzal ocenenie za najlepšieho hráča aj na slávnostnom vyhlásení „Jedenástky roka 2024" z rúk prezidenta SFZ Jána Kováčika.

HASIČI A 100. VÝROČIE DHZ

HASIČI A 100. VÝROČIE DHZ

Tento rok si všetci pripomíname 100. výročie založenia dobrovoľníckeho hasičského zboru v našej obci. Od minulého roku sa obec a hasiči zodpovedne pripravujú na túto významnú udalosť v snahe, aby boli tieto oslavy najmenej tak úspešné, ako oslavy 100. výročia organizovaného športu v obci. Oslavy sa uskutočnia v sobotu 12. júla 2025 v športovom areáli v Jamníku. Celá sláva sa začne sprievodom hasičov od hasičskej zbrojnice až na futbalové ihrisko. Sprievod bude sprevádzať dychová hudba a zúčastnia sa ho nielen jamnickí hasiči, ale aj zástupcovia hosťujúcich zborov a samozrejme okresných predstaviteľov profesionálnych aj dobrovoľných hasičov.

Obálka novej publikácie o hasičoch, ktorá je bohato doplnená fotografiami

Slávnostné popoludnie bude na ihrisku pokračovať slávnostnou akadémiou spojenou s ocenením zaslúžilých členov zboru. V rámci akadémie prvýkrát oficiálne zaznie pochodová pieseň s názvom „Jamnickí hasiči" a do života

privítame publikáciu s názvom „100 rokov DHZ v Jamníku“, ktorú pripravili členovia zboru s pomocou PhDr. P. Víteka. Slávnostnú akadémiu aj ďalší kultúrny program, ako vystúpenie súborov JESSY a Cindruška, bude moderovať známy slovenský herec Martin Nahálka. Sprievodnou súčasťou celej akcie budú ukážky hasičskej techniky a rôzne súťaže.

O 19. hodine sa začne dvojhodinový koncert skupina ABBSK ABBA Tribute, ktorá je slovenskou skupinou prezentujúcou repertoár celosvetovo známej švédskej skupiny ABBA. Oslavy sa ukončia zábavou s DJ-om a žrebovaním tomboly. Všetkých na oslavy srdečne pozývame a dúfame, že sa dobre zabavíte a oddýchnete si od každodenného stereotypu v kruhu svojich známych a priateľov. **P. V.**

JAMNÍČAN NA VRCHOLOCH SVETA

Náš občan Stanislav Mikšovský sa okrem svojej práce a rodiny aj naďalej venuje svojmu koníčku a poznáva vrcholy najvyšších vulkánov našej planéty. Počas posledných štyroch rokov vystúpil už na šesť zo siedmich najvyšších sopiek série známej ako *Volcanic Seven Summits*.

Ani tento rok so svojimi kamarátmi nezaháľali a 3. mája pokorili druhý najvyšší vrchol Papuy – Novej Guiney s názvom Mount Giluwe (4 367 m n. m.). Stali sa tak prvou expedíciou Slovákov, ktorá výstup na sopku zdokumentovala. Prešli cestou, ktorou neprešiel dovtedy žiaden turista a spoznali aj kultúru domácich obyvateľov, ktorí im zatancovali a zaspievali v krojoch.

Mali šťastie na počasie, pretože predtým ako na Papuu Novú Guineu prišli, stále pršalo. Počas ich trojdňového výstupu mali počasie výborné. Pršať opäť začalo až po ich odchode. Na sopke strávili tri dni. Prvý deň putovali do základného tábora vo výške 3 300 metrov nad morom, kde prespali. Ďalší deň vystúpili na samotný vrchol. Cesta na vrchol bola dosť strmá, navyše aj s vysokou a podmočenou trávou. O to náročnejšia bola cesta dole. Žiadne zabezpečenie v podobe lán alebo skôb nebolo k dispozícii. Vrchol sa im podarilo zdolať 3. mája o približne 12.55 h. miestneho času a strávili tam približne hodinu. Potom sa vrátili do základného tábora, kde opäť prespali a tretí deň zišli dolu.

Stanislav tak zdolal šesť najvyšších sopiek na každom kontinente a chýba mu ešte jedna – Mount Sidley na Antarktíde. Zosúladiť prácu, rodinu a vášeň pre výstupy nie je vždy jednoduché. V práci si berie dovolenku a cestu s kamarátmi plánuje minimálne pol roka predtým. Za pochopenie a podporu pri svojich náročných cestách vďačí najmä svojej manželke Zuzke a dcére Saške.

P. V.

Stanislav Mikšovský, Papua – Nová Guinea

ZAUJÍMAVOSTI Z DEJÍN OBCE

ZNÁMI – NEZNÁMI PORUBIAKOVCI

Predkovia rodu Porubiakovcov pôvodne používali priezvisko Trnka, ktoré bolo v Jamníku v minulosti veľmi rozšírené. Jedna rodina drobných zemanov Trnkovcov sa tu spomína v daňovom súpise z roku 1536. Do držby majetkov v Jamníku sa zrejme dostali prostredníctvom získania väčších majetkov Plathyovcov v neďalekom Liptovskom Petre, kde na prelome 16. a 17. storočia aj bývali. V 17. a 18. storočí už Trnkovci z Jamníka vystupujú len ako slobodníci.

V evanjelických matrikách zboru v Liptovskom Petre sa od konca 18. storočia spomínajú Trnkovci s rôznymi prímenami (prezývkami) ako napríklad: Trnka Porubovie, Trnka Matis, Trnka Mevčiak, Trnka Pšok a Trnka Porubiak. V priebehu 19. storočia sa vytvorili aj ďalšie prímená: Trnka Sochor, Trnka Bobrovčan či Trnka u Abrhámov.

Pozrime sa však bližšie na predkov rodiny Porubiakovcov, z ktorej sa mnohí zapísali do dejín. Najstarší predok, zakladateľ samostatnej vetvy rodu Porubiakovcov, Adam Trnka (*okolo 1700, †?), syn Juraja Trnku z Jamníka sa oženil v Liptovskom Jáne v roku 1723 s Máriou Haškovou, dcérou Juraja Hašku zo Závažnej Poruby. Po svadbe si nevestu Adam Trn-

Pôvodný ev. a. v. tolerančný chrám v Liptovskom Petre

Záznam o sobáši Adama Trnku z Jamníka a Márie Haškovej zo (Závažnej) Poruby v roku 1723 v L. Jáne. Štátny archív v Žiline so sídlom v Bytči

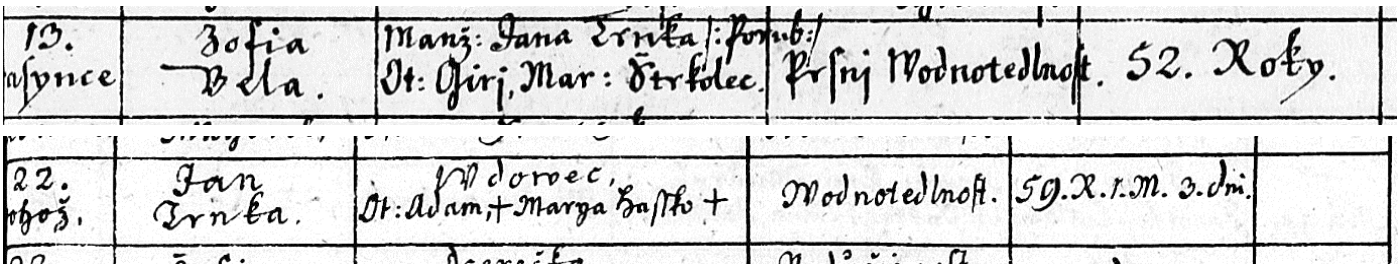

Záznam o úmrtí Žofie trnkovej v roku 1794 a jej manžela Jána Trnku Porubiaka v roku 1799 v Jamníku. Štátny archív v Žiline so sídlom v Bytči

ka priviedol do Jamníka. Ich syn Ján Trnka (*1737, †1799) sa sobášil niekedy okolo roku 1760 v rímskokatolíckom kostole svätého Petra a Pavla v Liptovskom Petre so Žofiou Belovou – Štrkolcovou (*1743, †1794), dcérou Jána Belu a Márie Štrkolcovej, ktorá pochádzala tiež zo Závažnej Poruby.

Vidiecke prostredie malých liptovských dedín označovalo manželky, ktoré si chlapi priviedli z iných dedín, prezývkou, vytvorenou z názvu dediny, odkiaľ nevesta pochádzala. Tak obidve tieto nevesty volali Porubky, Porubiačky a v druhej generácii potomkov spomínaného Adama Trnku členov rodiny označovali aj Porubiak (Porubjak). Pomáhalo to najmä pri orientácii v dedine, ale aj bežnom dorozumievaní.

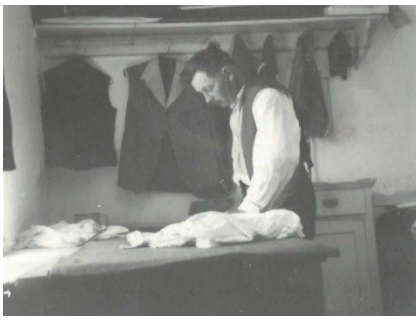

Michal Porubiak, starosta obce a kurátor zboru vo svojej krajčírskej dielni. Archív rodiny

Ako prvý z rodu prímeno Porubiak používal syn uvedeného Jána, Adam Trnka (*okolo 1765, †1821). Samozrejme, že rod sa v období 19. storočia veľmi rozrástol aj o ďalšie vetvy. Jedným z významných členov tejto veľkej rodiny bol **Michal Trnka Porubiak** (*1896, †1969), syn Michala Trnku Porubiaka a Evy, r. Petrovskej. Otec mu tragicky zahynul pri práci v USA v roku 1897. Vychovávali ho teda u Kováčov spolu s ich deťmi. Neskôr sa Michal Trnka Porubiak vyučil za krajčíra a v roku 1921 sa oženil s Evou Sochorovou (*1893, †1932).

Michal Porubiak sa do dejín obce zapísal ako starosta a vládny komisár obce počas druhej svetovej vojny, ale aj kurátor evanjelickej a. v. cirkvi. Aj napriek tomu, že celý život používal priezvisko Porubiak, v zápise o narodených bol zapísaný ako *Mihály Trnka – Porubjak*. Preto si v roku 1945 so súhlasom Okresného národného výboru v Liptovskom Mikuláši úradne zmenil priezvisko na *Porubiak*.

Prof. Jozef Miroslav Porubiak. Archív rodiny

Michal Porubiak ml. mal s Evou Sochorovou jediného syna **Jozefa Miroslava Porubiaka** (*1922, †2006), neskôr významného vysokoškolského pedagóga. Po ukončení štúdia na Lesníckej fakulte Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach začal pracovať na Ústrednom riaditeľstve štátnych lesov a v roku 1950 prešiel do funkcie riaditeľa školských majetkov Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva. Svoju následnú profesionálnu kariéru budoval hlavne na Vysokej škole lesníckej a drevárskej vo Zvolene a takmer 15 rokov bol dekanom Lesníckej fakulty na tejto vysokej škole.

Významná bola aj vetva **Gustáva Porubiaka** (*1901, †1977) a jeho manželky Zuzany, r. Haluškovej (†1998): Gustáv Porubiak bol v prvom futbalovom družstve Jamníka, aktívnym členom Čitateľského spolku v Jamníku a ochotníckym hercom. V rokoch 1949 – 1950 bol jedným zo zakladateľov Jednotného roľníckeho družstva v Jamníku, pričom sám vstúpil s majetkovou účasťou 4,9 ha pôdy. Jeho dcéra Ing. Jarmila Prekoppová, r. Porubiaková, CSc. (*1931, †2016) koncom 50. rokov pracovala ako mliekarenská odborníčka vo Výskumnom ústave pre mlieko a vajcia v Liptovskej Porúbke, ktorý organizačne zastrešovalo vedenie ústavu v Prahe. Od roku 1961 sa pobočka výskumného ústavu presťahovala z L. Porúbky do Žiliny a tam odišla pracovať aj **Ing. J. Prekoppová, CSc.** Jej výskumná činnosť sa zameriavala prevažne na kyslomliečnu mikroflóru tepelne upraveného mlieka. Výsledky jej výskumov významne zmenili spôsob výroby acidofilného mlieka. Za svoje výsledky bola ocenená viacerými rezortnými čestnými uznaniami. Významným vedeckým pracovníkom v mliekarenskej oblasti bol aj jej manžel **Ing. Ivan Prekopp, CSc.** (*1932, †1971), rodák z Martina. Najdôležitejšou časťou jeho výskumu bolo technológia a mechanizácia výroby bryndze, ale aj technológia výroby parených syrov. Rovnako, ako aj jeho manželka Jarmila, výsledky svojich výskumov publikoval vo vedeckých odborných časopisoch. Význam jeho osobnosti dokazuje aj fakt, že nekrológy o jeho úmrtí priniesli v tom čase také periodiká ako napríklad denník PRÁCA, množstvo odborných časopisov a medzi nimi aj nemecký odborný časopis DEUTSCHE MOLKEREI-ZEITUNG.

Ing. Jarmila Prekoppová, r. Porubiaková, CSc. Archív rodiny

Ing. Ivan Prekopp, CSc. Archív rodiny

Významnými sa stali aj potomkovia Adama Trnku Porubiaka (*1851, †1931) a jeho manželky Anna, r. Kašiakovej (*1853, †1911). Ich syn **Ján Porubjak** (*1880, †1950) Vyštudoval teológiu v Bratislave. Potom pôsobil ako kaplán v rumunskom Nadlaku. Oženil sa s Annou Philadelphyovou (*1881), dcérou evanjelického farára v Partizánskej (Nemeckej) Ľupči. V roku 1924 odišiel do Vsetína na Morave, kde bol farárom až do roku 1945, keď sa presťahoval

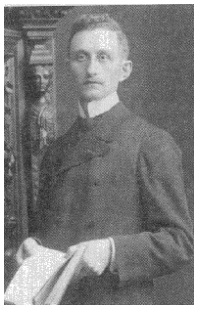

Ján Porubjak, ev. a. v. farár. Archív rodiny

do Liptovského Hrádku. Spolu so svojou manželkou Annou mali štyri deti. Najstaršia Viera bola učiteľkou v Bratislave, Dr. Ján Porubiak, Anna Porubjaková, vydatá Marková žila v Prahe a Elena Porubjaková, vydatá Chrobáková pracovala v Československom rozhlase. Ján Porubjak zomrel 5. septembra 1950 vo svojom dome v Liptovskom Hrádku.

Prof. Martin Miroslav Porubjak, Archív rodiny

Jeho syn **Dr. Ján Porubjak** (*1910, †1973) žil v Bratislave a Prahe. Prispieval do rôznych republikánskych politických časopisov. Bol trestným sudcom v Liptovskom Mikuláši, úradníkom Krajinského úradu v Bratislave, úradníkom Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši a v 50. rokoch bol riaditeľom spoločnosti Technokov v Prahe.

Známym sa stal jeho syn **Prof. Martin Porubjak** (*1944, †2015), slovenský dramaturg, dramatik, scenárista, prekladateľ, divadelný a filmový režisér. V rokoch 1991 – 1992 bol prvým podpredsedom vlády Slovenskej republiky. Jeho dcéra **Zuzana Porubjaková** (*1985) je známa slovenská herečka.

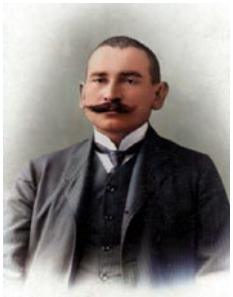

Matej Murtin. Archív rodiny

Mária Porubiaková (*1882, †1964), dcéra spomínaného Adama Trnku Porubiaka (*1851, †1931) sa vydala za staviteľa a projektanta **Mateja Murtina** (*1872, †1927). Pochádzal z Vavrišova a bol jedným zo zakladateľov tunajšieho Čitateľského spolku. Neskôr sa aj s rodinou odsťahoval do Liptovského Mikuláša. Už v roku 1903 staval kostol v Pribyline a v rokoch 1907 - 1908 jeho firma postavila kostol v Jamníku, ktorý aj projektoval a v rokoch 1907 – 1908 jeho firma postavila v Liptovskom Mikuláši obecný bitúnok. V rokoch v roku 1906 projektoval a viedol stavbu ev. a. v. kostola v Jamníku a v rokoch 1908 – 1909 projektoval a viedol stavbu ev. a. v. školy vo Východnej. V roku 1919 sa stal členom poprevratového obecného výboru, ako zastupiteľského orgánu veľkej obce Liptovský Mikuláš. V intraviláne L. Mikuláša vlastnil rozsiahlu výmeru poľa s výnosnosťou 50 metrických centov obilia. V roku 1919 dostal do správy veľkosklad tabakových výrobkov a liehovín a v L. Mikuláši prevádzkoval aj krčmu. Neskôr jeho podnikanie upadalo a o celý majetok v roku 1926 prišiel na dražbe. Zomrel v roku 1927 v L. Mikuláši.

Alexander Lauf. Archív L. Mikuláš

Ďalšia z dcér Adama Trnku Porubiaka, Ľudmila Porubiaková (*1884, †1964) sa vydala za staviteľa **Alexandra Laufa** (*1873, †1964), pochádzajúceho z Veľkej pri Poprade. V rokoch 1932 – 1936 bol starostom Jamníka a zastával funkcie aj v miestnych spolkoch. Ich syn

Porubiakovská kúria pred rekonštrukciou

Alexander Lauf ml. (*1911, †1983) bol učiteľom a riaditeľom malotriednych škôl vo Vavrišove a neskôr v Dovalove.

Adamov syn **Adam Ján Porubiak** (*1887, †1924) sa oženil s Annou Hollou (*1891, †1974) a manželia v roku 1916 spolu kúpili v Okoličnom starú okoličániovskú kúriu, zvanú Révajovská spolu s priľahlými stavbami – humnom, maštaľou, ďalšími hospodárskymi stavmi a záhradou za 14 tisíc uhorských korún. Ostali v nej žiť a narodili sa im tu dve deti. Táto kúria sa dodnes volá *„Porubiakovská kúria“*, aj keď zmenila majiteľa. Najmladšia z detí Adama Trnku Porubiaka, dcéra Žofia Trnková Porubiak sa vydala za učiteľa **Alexandra Hlaváča** (*1891, †1914) z Ozoroviec pri Trenčíne, ktorý v Jamníku učil od roku 1912. Počas prvej svetovej vojny však narukoval ku 15. honvédskemu pluku a 14. októbra 1914 padol na východnom fronte. Žofia sa druhýkrát vydala za Petra Martinčeka (*1885, †1945), ktorý bol vdovcom po jej sestre Zuzane Porubiakovej (*1889, †1920).

Brat Adama Trnku Porubiaka – Matej Trnka Porubiak (*1857, †1936) sa oženil v Liptovskom Jáne s Evou Kašiakovou (*1862). Z ich potomkov si dcéra Zuzana Porubiaková (*1893, †1947) zobrala za manžela učiteľa **Jána Huštáka** (*1886, †1973), ktorý bol učiteľom. Po získaní učiteľského vzdelania začal učiť v Konskej. V rokoch 1937 – 1950 učil vo Východnej od roku 1950 pôsobil na rôznych školách v Bratislave a okolí. **P. V.**

Rodina Adama Porubiaka a Anny, r. Kašiakovej (sediaci) s deťmi (stojaci zľava): Žofia Porubiaková, Ľudmila Porubiaková, Ján Porubiak, Mária Porubiaková, Adam Porubiak ml., Anna Porubiaková a Zuzana Porubiaková. Archív rodiny

Jamníčan, obecné noviny, dátum vydania: júl 2025, vydáva Obec Jamník, sídlo vyd.: Jamník 192, 033 01 Liptovský Hrádok, IČO vyd.: 00 315 290, občasník, ISSN 2644-4887, ev. č.: EV 5769/19, redakčná rada: PhDr. P. Vítek, Ing. A. Vlčková, Pet. Pavkovček, Ing. M. Haluška, Ing. R. Uličný, Pav. Pavkovček. Foto: Peter Matejček, Ing. Alena Vlčková, PhDr. Peter Vítek, Pavol Pavkovček, Peter Pavkovček a Michaela Tomčíková.